LEDE AS

MOLANDSMOEN KOBLINGSSTASJON KONSESJONSSØKNAD OG DETALJPLAN

MERKNADSBEHANDLING IFM. HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN

ADRESSE COWI AS
Richard Johnsens gate 12
4021 Stavanger
Postboks 8034
4068 Stavanger
TLF +47 02694
WWW cowi.no

INNHOLD

1	Bakgrunn	2
2	Høring 01.05.25–09.10.25	3
2.1	Villreinnemnda for Setesdalsområdet v/ Jarle Lunde, 29.06.25	3
2.2	Agder fylkeskommune, 09.09.25	3
2.3	Statsforvalteren i Agder, 09.09.25	5
2.4	Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, 09.09.25	7
2.5	Otra kraft, 10.09.25	9
2.6	Telemark fylkeskommune, 11.09.25	10
2.7	Fyresdal kommune 18.09.25	11
2.8	Valle kommune, 24.09.25	12
2.9	Mattilsynet, 09.10.2025	14
2.10	Grunneier Gnr./Bnr. 40/1 Fyresdal kommune, Olav Kjetil Greivstad, 03.07.25	16
2.11	Grunneier Gnr./Bnr. 64/1 Valle kommune, Kirsten Bråten Berg, Olav Berg og Sigrid Berg og Bergsam Eiendom AS, 09.09.25	16
2.12	Grunneier Gnr./Bnr. 38/4 Fyresdal kommune, Nils Magne Dalene, 09.09.25	17
3	Høring 10.10.25–31.10.25	19
3.1	Fyresdal kommune, 22.10.25	19
3.2	Mattilsynet, 26.10.25	19
3.3	Agder fylkeskommune, 27.10.25	19
3.4	Avinor, 30.10.25	20
3.5	Statnett, 30.10.25	20
3.6	Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	20

OPPDRAGSNR.	DOKUMENTNR.
A288744	

VERSJON	UTGIVELSESDATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET	KONTROLLERT	GODKJENT
1.0	03.11.25	Innsending NVE	ADBN		

3.7 Otra Kraft DA, 31.10.25 20
3.8 Grunneier Gnr./Bnr. 64/1 Valle kommune, Kirsten Bråten Berg, Olav Berg og Sigrid Berg og Bergsam Eiendom AS, 30.10.25 21

1 Bakgrunn

I henhold til energiloven § 3-1 vil nettselskapet Lede AS søke Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om anleggskonsesjon for nettanlegg og detaljplan for å etablere ny koblingsstasjon på Molandsmoen i Fyresdal kommune, samt ny 132 kV luftledning fra Brokke transformatorstasjon til Bjørgedalen koblingsstasjon i Valle kommune.

Som forberedende arbeid for behandlingsprosess på *hurtigspor* ble søknaden tilsendt berørte parter og lagt ut på høring, i perioden 1. juni til 10. september, 2025. På forespørsel fra Agder fylkeskommune ble frist for å komme med innspill utvidet til 9. oktober, 2025. Da sesong for registrering av flaggermus i tiltaksområdene først var i august måned, inneholdt ikke søknaden en fullstendig konsekvensutredning for tema naturmangfold på dette tidspunktet.

I forbindelse med høringen kom det inn merknader fra 9 offentlige instanser, myndigheter og nettselskap, og 3 merknader fra private grunneiere og organisasjoner.

Konsesjonssøknaden med vedlegg er revidert som følge av innkomne merknader, samt dialog med grunneiere, myndigheter og nettselskap. Beskrivelser og hensyn til drikkevannskilder på Molandsmoen er sikret som følge av merknad fra Fyresdal kommune, samt innsigelse til søknaden fra Mattilsynet. Innføring på Brokke stasjon er avklart i dialog med Otra kraft. Endringer på Einangsmoen transformatorstasjon er avklart i dialog med Statnett og Telemark Nett. Det ble avholdt særmøte med Agder fylkeskommune 23.10.25, for å avklare omfanget av søknaden. Etter innspill fra grunneier av Gnr./Bnr. 38/4, Fyresdal kommune, ble det avholdt befaring med grunneier 26.09.25, og utarbeidet en ny kostnadsvurdering av alternative traséer over grunneiers eiendom.

Etter justeringer ifm. høringen, samt ferdigstilling av konsekvensutredning for tema naturmangfold, ble konsesjonssøknaden og detaljplanen på ny lagt ut på høring til berørte parter, i perioden 11. oktober til 31. oktober. I forbindelse med den begrensede høringen kom det inn merknader fra 7 offentlige instanser, myndigheter og nettselskap, og 1 merknad fra private grunneiere og organisasjoner, som i hovedsak stadfester deres tidligere merknader.

2 Høring 01.05.25–09.10.25

2.1 Villreinnemnda for Setesdalsområdet v/ Jarle Lunde, 29.06.25

Villreinnemnda for Setesdalsområdet ber om å få ettersendt konsekvensutredning for tema naturmangfold, inkludert vurdering av påvirkning på villreinbestanden i *Setesdal Austhei villreinområde*.

Villreinnemnda oversendes konsekvensutredningen for tema naturmangfold, samt reviderte konsesjonssøknadsdokumenter, som del av høringene.

2.2 Agder fylkeskommune, 09.09.25

Agder fylkeskommune ba 28. august om utsatt frist på innsending av merknad til saken, med bakgrunn i at «Fylkesutvalget i Agder skal behandle høringen i førstkommende møte 7. oktober.» Den 29. august ga Lede AS Agder fylkeskommune utsatt frist til 9. oktober, 2025. Nettsidene med høringsinformasjonen ble oppdatert med informasjon om utsatt frist.

9. september oversendte Agder fylkeskommunen merknad til konsesjonssøknaden. Av merknaden går det frem at fylkeskommunen ikke anser kravene til behandling av konsesjonssøknaden på hurtigspor som oppfylt, med henvisning til at konsekvensutredning for tema naturmangfold ikke er lagt ved dokumentene på høring, samt at de anser tiltakene som «svært omfattende, med potensielt store virkninger.» I det videre skriver de at «Tiltaket bør følgelig gjøres gjenstand for mer utfyllende prosess, inkludert offentlig høring samt mulig politisk behandling.»

Merknaden oversendt gir inntrykk av å overvurdere størrelsen av de planlagte tiltakene, og konsekvensomfang. Vi har bedt Agder fylkeskommune om et særmøte for å drøft omfang av tiltakene og konsesjonssøknadsprosessen, i epost 18.09.25:

jeg viser til merknad oversendt fra Agder fylkeskommune 09.09.25, ifm. høring av Lede AS sin søknad om konsesjonssøknad for Molandsmoen koblingsstasjon. Det er gitt utsatt frist for innsendelse av merknader for saken til 9. oktober 2025, jf. korrespondanse om behandling av saken i fylkesutvalget i Agder, 7. oktober.

Som dere henviser til i deres merknad var ikke alle vedlegg ferdige ved denne høringsrunden, og følgelig ikke klare til oversendelse til NVE for behandling på saksgang hurtigspor. Vi håper å få sendt ut konsekvensutredning for tema naturmangfold, samt eventuelle endringer i konsesjonssøknaden som følge av høringsinnspill, snart.

I forbindelse med forberedelser for saksgang hurtigspor er det, som dere henviser til, krav om at søker har hatt prosess med offentlige myndigheter. Dette er det vi forsøker å ha gjennom disse høringene, for å evt. revidere eller supplere søknaden basert på deres innspill.

Vi lurer på om vi kunne hatt et møte sammen for å snakke om saken og saksgangen for søknaden, for å avklare eventuelle misforståelser om omfanget av søknaden, og drøfte eventuelle problemstillinger Agder fylkeskommune måtte ønske?

Agder fylkeskommune svarte på forespørselen 30.09.25 med at de ikke ser hensikten med å prioritere et møte på nåværende tidspunkt, og gjentar at de mener tiltaket er av en størrelse og omfang og med såpass stor påvirkning på omgivelsene at det ikke kan behandles etter prosedyre for hurtigspor.

Som tilsvar til merknaden ble det ved oversending av begrenset høring 10.10.25 oversendt følgende svar:

9. september oversendte Agder fylkeskommunen merknad til konsesjonssøknaden. Av merknaden går det frem at fylkeskommunen ikke anser kravene til behandling av konsesjonssøknaden på hurtigspor som oppfylt, med henvisning til at konsekvensutredning for tema naturmangfold ikke er lagt ved dokumentene på høring, samt at de anser tiltakene som «svært omfattende, med potensielt store virkninger.»

Merknaden oversendt gir inntrykk av å overvurdere størrelsen av de planlagte tiltakene, og konsekvensomfang. Vi vil særlig påpeke at de omsøkte tiltakene i Agder fylke kun strekker seg fra Brokke transformatorstasjon til Bjørgedalen koblingsstasjon. Den eksisterende 132 kV luftledningen mellom Bjørgedalen og Einangsmoen er ikke en del av de omsøkte tiltakene, utover justeringer på stasjonene.

Vi har bedt Agder fylkeskommune om et særmøte for å drøft omfang av tiltakene og konsesjonssøknadsprosessen, i epost 18.09.25. Særmøte ble avvist av fylkeskommunen i oversendt epost 30.09.25.

Gjennom arbeidet med konsesjonssøknaden og vedlagte konsekvensutredninger, er det systematisk gjennomført vurderinger av tiltakene sine påvirkninger på miljø og samfunn (konsesjonssøknaden kapittel 5.2). Samtlige tema vurdert etter metodene fra Miljødirektoratet sin veileder M-1941 og Statens vegvesen sin håndbok V712 er etter metodikkene gikk samlet vurdering *noe negativ konsekvens* per tema. Dette tilsvarer det laveste nivået av negativ påvirkning etter metodene, og det er uklart hvor «grensen» går for behandling på saksgang hurtigspor.

Konsekvensutredning for tema naturmangfold ligger nå ved konsesjonssøknaden. I konsekvensutredningen er verdi, påvirkning og konsekvenser av tiltakene på viktige naturarealer beskrevet. Det har vært særlig fokus på *Setesdal Austhei villreinområde*, og påvirkning på bestanden. I KU for naturmangfold er vurdering av tilstanden på villreinområdet beskrevet i kapittel 5.4, og vurdering av påvirkning på villreinen i kapittel 6.1. GPS-registreringer viser at villreinen nærmer seg tiltaksområdene på Brokke–Bjørgedalen, men tiltakene vil i driftsfase føre til lite endring i aktivitetsnivå. Det er særlig viktig at anleggsarbeid og helikoptertransport holdes utenfor kalvingssesong i midten av april til midten av juni, for å unngå unødvendig påvirkning på bestanden. For å hensynta fugleartene i området settes det forslag til avbøtende tiltak om å gjennomføre registreringer av hekkende arter

før anleggsarbeid, for å unngå påvirkning på reir, i tråd med naturmangfoldloven § 15.

2.3 Statsforvalteren i Agder, 09.09.25

I deres innspill til konsesjonssøknadene peker Statsforvalteren i Agder på flere relevante tema og omstendigheter som må hensyntas på en god måte i søknaden.

Statsforvalteren viser til at søknaden på høringstidspunktet ikke vil oppfylle krav til saksgang hurtigspor, grunnet manglende konsekvensutredning for tema naturmangfold ved oversendelse, samt at det er store allmenne interesser i området.

Gjennom arbeidet med konsesjonssøknaden og vedlagte konsekvensutredninger, er det systematisk gjennomført vurderinger av tiltakene sine påvirkninger på miljø og samfunn (konsesjonssøknaden kapittel 5.2). Samtlige tema vurdert etter metodene fra Miljødirektoratet sin veileder M-1941 og Statens vegvesen sin håndbok V712 er etter metodikkene gikk samlet vurdering *noe negativ konsekvens* per tema. Dette tilsvarer det laveste nivået av negativ påvirkning etter metodene, og det er uklart hvor «grensen» går for behandling på saksgang hurtigspor.

Statsforvalteren visert til ny handlingsplan for naturmangfold jf. Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur*. For å redusere nedbygging av natur, anser Statsforvalteren det som i utgangspunktet positiv at ny luftledningstrasé fra Brokke til Bjørgedalen følger eksisterende ledninger, men de oppfordrer til å vurdere alternativer eller grep som redusere naturinngrep.

I prosjektet er det gjennomgående forsøkt å være nøysom med arealbruk, både for å redusere påvirkning på omgivelser, men òg for å holde materialkostnader lave, og tilpasse seg til eksisterende infrastruktur, særlig på transformator- og koblingsstasjonene. Det er òg valgt en løsning for ny jordkabel mellom Einangsmoen og ny Molandsmoen koblingsstasjon i Fyresdal kommune, der ny kabel legges i eksisterende kabeltrasé. Nye master for luftledninger er forsøkt plassert nær eksisterende masteplasseringer, både grunnet teknisk gode plasseringer, men òg for å harmonere bedre med eksisterende ledninger i landskapet, og redusere arealbeslag på grunnen. På stasjonene, som for eksempel Brokke transformatorstasjon, er det store restriksjoner på hvilke områder som kan brukes til nye tiltak, som medfører komprimerte løsninger. Justeringsmulighetene har i hovedsak vært innføringsløsninger, som er vurdert med hensyn til samfunnsøkonomisk lønnsomhet av løsninger, og innspill fra nettselskap og grunneiere. Alternativer som er vurdert er redegjort for i konsesjonssøknadens kapittel 2.2, som for eksempel begrunnelser for at jordkabel ikke er valgt på flere strekninger.

Statsforvalteren viser til nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, samt statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, som begge stiller krav til villreinbestanden og rødlistede og kravfulle fuglearter ivaretas.

I vedlagt konsekvensutredning for tema naturmangfold er verdi, påvirkning og konsekvenser av tiltakene på viktige naturarealer beskrevet. Det har vært særlig fokus på *Setesdal Austhei villreinområde*, og påvirkning på bestanden. I KU for

naturmangfold er vurdering av tilstanden på villreinområdet beskrevet i kapittel 5.4, og vurdering av påvirkning på villreinen i kapittel 6.1. GPS-registreringer viser at villreinen nærmer seg tiltaksområdene på Brokke–Bjørgedalen, men tiltakene vil i driftsfase føre til lite endring i aktivitetsnivå. Det er særlig viktig at anleggsarbeid og helikoptertransport holdes utenfor kalvingssesong i midten av april til midten av juni, for å unngå unødvendig påvirkning på bestanden. For å hensynta fugleartene i området settes det forslag til avbøtende tiltak om å gjennomføre registreringer av hekkende arter før anleggsarbeid, for å unngå påvirkning på reir, i tråd med naturmangfoldloven § 15.

Statsforvalteren etterspør en vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven § 8–12, jf. § 7, vurdering av påvirkning opp imot nasjonale forvaltningsmål, og samlet belastning på naturverdiene.

Konsekvensutredning for tema naturmangfold redegjør for de kravene som stilles til vurderinger i lovverket, samlet i kapittel 9 i rapporten.

Statsforvalteren etterspør en vurdering av om tema vannmiljø bør inngå i konsekvensutredningen.

I tråd med Miljødirektoratet sin veileder M-1941 skal tema vannmiljø særs utredes dersom:

- det planlegges utbygging i områder med resipienter eller vannforekomster som kan bli berørt av utbyggingen
- avrenning og utslipp fra utbyggingen vil påvirke fysiske forhold, vanntemperatur eller kjemiske forhold i vannforekomsten
- utslipp fra utbyggingen kan endre miljøtilstanden i vannforekomster i nærheten, eller påvirke mulighetene for å nå miljømålene i vannforskriften

De større vannforekomstene som tiltakene ligger nær er elven *Otra* ved Brokke transformatorstasjon, og *Dalåa* ved Molandsmoen koblingsstasjon. Begge elvene krysses av nye planlagte luftledninger. For å unngå unødig påvirkning på vannforekomster er det gjort flere grep i prosjektet. Det viktigste grepet for å unngå påvirkning på elvene, er at nye mastepunkt for luftledninger er trukket vekk fra elvebreddene. Dette reduserer fare for tilslamming og utslipp i elven ved anleggsgjennomføring, reduserer påvirkning på kantvegetasjon, og er en sikrere løsning mtp. fare for erosjon fra elvene jf. rapport om vurdering av naturfare (unntatt offentligheten). Særlig ved valg av teknisk løsning for *Innsløyfing 132 kV ledning Einangsmoen–Finndøla* (konsesjonssøknad kapittel 2.2.2) var valg av å flytte mastepunkt vekk fra elvebredden et viktig moment. Nye luftledninger som krysser elvene vil bli ført med helikopter, og anleggsarbeidene skal ikke har påvirkning på vannmiljøet. Dette ligger til grunn for vurderingen om at tema vannmiljø ikke er særs utredet som del av konsesjonssøknaden.

2.4 Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, 09.09.25

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har gitt innspill på de delene av tiltakene som ligger i Fyresdal kommune, Telemark fylke.

Statsforvalteren ser tiltak ligge i nærheten av deltaområde og kroksjøer, samt åpen flomfastmark. Tiltakene kommer ikke direkte i konflikt med disse, men de anmoder at det tas spesielt hensyn til forekomstene. De fraråder generelt nye strekk med lange luftledninger mtp. fugl i området, og anbefaler at traséer følger eksisterende infrastruktur. De informerer om at det i deltaområdet er registrert en rekke rødlistede fuglearter, og at dette gjenspeiles i dokumentene i saken. De ser positivt på at det skal saneres en luftledning i området. Etter en helhetsvurdering har de ingen vesentlige merknader til tiltakene i området. De anbefaler at ny linje utstyres med fugleavvisere, der den krysser vassdrag og dalbunn.

I konsekvensutredning for tema naturmangfold er det gjort registreringer, samt vurderinger av påvirkning og konsekvens, for både naturtypene som åpen flomfastmark, arter og økologiske funksjonsområder som fuglene ved elven, og de geologiske formasjonene kroksjøer ved Molandsmoen. Påvirkningen på åpen flomfastmark kan goldes minimale om kantvegetasjon rundt denne ikke ryddes. Det vil strekkes ny luftledning over noen av kroksjøene vest for ny Molandsmoen koblingsstasjon, men mastepunkt er plasser vekke fra disse, og skal ikke få noen påvirkning på disse geotopene. Fuglene ved elven og deltaet bruker området til både næringssøk og hekking, og vil bli påvirket av anleggsarbeidet når det foregår. For å redusere påvirkningen er det foreslått flere aktuelle avbøtende tiltak, og særlig det å unngå anleggsarbeid i hekkeperioden mars–juli vil betraktelig redusere de negative konsekvensene for fugleliv på Molandsmoen. Anbefaling om å utstyre nye linjer med fugleavvisere blir tatt med i konsesjonssøknaden som avbøtende tiltak.

Statsforvalteren viser til at for å redusere påvirkning på fugl bør det legges ledninger i bakken/grøft der grunn er morenemateriale og breelvavsetninger.

Det er gjort samfunnsøkonomiske vurderinger av etablering av jordkabel istedenfor luftledninger på de omsøkte strekkene i kapittel 2.2.3 av konsesjonssøknaden, i tråd med *Nettmeldingen* Meld. St. 14 (2011–2012). Det er i hovedsak kun funnet nyttig å etablere jordkabel mellom Einangsmoen koblingsstasjon og ny Molandsmoen koblingsstasjon, da det allerede er etabler en kabelgrøft på dette strekket.

Statsforvalteren ser at to mastepunkter ligger i område med fulldyrka jord, og at det er begrenset konsekvenser for jordvernet. De har ingen vesentlige merknader til foreslått løsning. De ber om at dyrka og dyrkbar jord ivaretas, og eventuell matjord tas vare på under og etter anleggsarbeid.

I tråd med forslag til avbøtende tiltak i konsekvensutredning for tema naturressurser er det i konsesjonssøknaden lagt til grunn at det sikres forsvarlig håndtering av matjord i anleggsperioden. Matjord som blir beslaglagt til riggområde må tilbakeføres etter endt anleggsperiode. Matjord som blir tatt vekk i forbindelse med graving av jordkabel må legges tilbake for videre drift av jordbruk etter endt anleggsperiode. Ved mellomlagring av masser må dette skje i ranker som ikke bør være over 1 m høye.

Statsforvalteren forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021) legges til grunn for arbeidet og vurderes som del av konsesjonssøknaden.

Tiltakene sine konsekvenser for tema støy er redegjort for i eget notat, vedlagt konsesjonssøknaden, og gjengitt i konsesjonssøknaden kapittel 5.9. Notatet konkluderer med at det ikke forventes at anleggene gir økt støy på støyfølsom bebyggelse eller stille områder i nærheten, iht. retningslinjen.

Statsforvalteren visert til at det i 100-metersbeltet langs vassdrag skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap, allmenne interesser og særlig kantvegetasjon jf. vannressursloven § 11. Økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomster skal på sikt bedres.

De større vannforekomstene som tiltakene ligger nær er elven *Otra* ved Brokke transformatorstasjon, og *Dalåa* ved Molandsmoen koblingsstasjon. Begge elvene krysses av nye planlagte luftledninger. For å unngå unødig påvirkning på vannforekomster er det gjort flere grep i prosjektet. Det viktigste grepet for å unngå påvirkning på elvene, er at nye mastepunkt for luftledninger er trukket vekk fra elvebreddene. Dette reduserer fare for tilslamming og utslipp i elven ved anleggsgjennomføring, reduserer påvirkning på kantvegetasjon, og er en sikrere løsning mtp. fare for erosjon fra elvene jf. rapport om vurdering av naturfare (unntatt offentligheten). Særlig ved valg av teknisk løsning for *Innsløyfing 132 kV ledning Einangsmoen–Finndøla* (konsesjonssøknad kapittel 2.2.2) var valg av å flytte mastepunkt vekk fra elvebredden et viktig moment. Nye luftledninger som krysser elvene vil bli ført med helikopter, og anleggsarbeidene skal ikke har påvirkning på vannmiljøet.

2.5 Otra kraft, 10.09.25

Det har vært flere møter med Otra hvor ulike løsninger for kabling og plasseringer er grundig vurdert. Både innskutt kabel og luftlinje har blitt diskutert, samt plassering i felt T5 og i det nordlige feltet. Lede benytter som standard ikke innskutt kabel under 1,0 km.

Felt T5 ble fravist da det er Glitre Netts transformatorfelt, som ikke har behov for oppgradering. En oppgradering der ville krevd at Lede måtte finansiere riving og etablering av nytt transformatorfelt, i tillegg til å etablere eget felt i et trangt område, noe som ville medført omfattende grunnarbeider og utfordringer med anlegg i drift.

Møtene har også inkludert avklaringer rundt Brokke transformatorstasjon, med særlig fokus på masteplassering for innføring av linjer, utvidelse av 132 kV koblingsanlegg, samt plassering av kontrollrom og Otras nye beredskapslager.

Det foreligger et forslag til innføring av linjer på det nordlige feltet på Brokke, det var utfordringer knyttet til eksisterende bygninger og nytt beredskapsbygg som kan sperre for luftstrekk. Det ble vurdert flere tilpasninger og plassering av nytt beredskapslager.

Det er planlagt en utvidelse med videreføring av samleskinnene mot nordøst med nytt felt etter Ledes behov for adkomst og konvensjonell bestykning.

2.6 Telemark fylkeskommune, 11.09.25

Telemark fylkeskommune peker på at planområdet berører dyrka og dyrkbar jord, og viser til viktigheten av å bevare disse ressursene i tråd med jordvernmålet. De ber om at minst mulig dyrka mark berøres av tiltakene, og at skadeforebyggende tiltak gjennomføres iht. konsekvensutredning for tema naturressurser.

Dyrket og dyrkbar jord blir berørt av tiltakene ved to mastepunkt vest for ny Molandsmoen koblingsstasjon som ligger i områder med fulldyrka jord, og legging av jordkabel mellom Einangsmoen og Molandsmoen. I tråd med forslag til avbøtende tiltak i konsekvensutredning for tema naturressurser er det i konsesjonssøknaden lagt til grunn at det sikres forsvarlig håndtering av matjord i anleggsperioden. Matjord som blir beslaglagt til riggområde må tilbakeføres etter endt anleggsperiode. Matjord som blir tatt vekk i forbindelse med graving av jordkabel må legges tilbake for videre drift av jordbruk etter endt anleggsperiode. Ved mellomlagring av masser må dette skje i ranker som ikke bør være over 1 m høye. De avbøtende tiltakene er videreført i konsesjonssøknaden.

Fylkeskommunen anbefaler at det settes krav til miljøsertifiserte leverandører av varer og tjenester, i tråd med regional klimaplan for Telemark. Det bør også vurderes å settes krav til fossilfrie, utslippsfrie eller avfallsfrie bygge- og anleggsplasser i prosjektet.

Som del av arbeidet med konsesjonssøknaden er det gjennomført flere vurderinger for å redusere klimagassutslippene knyttet til prosjektet (konsesjonssøknad kapittel 2.6, kapittel 5.11 og vedlegg 12.6 *Konsekvensutredning tema klimagassutslipp*). Valg av leverandører som kan dokumentere miljøprofil gjennom EPDer legges til grunn for anskaffelser. Reduserte klimagassutslipp knyttet til materialbruk – som lavkarbonbetong og resirkulert stål – blir vurdert, men ikke lagt til grunn på det overordnede konsesjonssøknadsnivået. Utslippsfrie byggeplasser er vurdert som lite aktuelt for gjennomføringen av tiltakene, grunnet avsidesliggende tiltaksområder, med lite tilrettelagt infrastruktur for dette, og vanskelig adkomst f.eks. i linjetraséen mellom Brokke og Bjørgedalen. Flere av riggområdene, særlig knyttet til anleggelse av Molandsmoen koblingstasjon, vil kunne kobles til anleggsstrøm fra det lokale distribusjonsnettet.

Fylkeskommunen viser til at tiltakene, særlig i anleggsperioden, kan få lokal påvirkning på vilt, jakt, høstingsbasert friluftsliv og fugl, men anser ikke dette som vesentlige negativ påvirkning for regionen som helhet.

Konsekvensutredning for tema naturressurser, iht. Statens vegvesen sin håndbok V712, vedlagt konsesjonssøknaden, deler fylkeskommunen sin vurdering om at viltressurser og jaktsesong i hovedsak vil påvirkes under anleggsarbeidet, uten vesentlige permanent påvirkning.

Fylkeskommunen viser til hensynene til kulturminner i konsesjonssøknaden. Kjente registreringer er redegjort for i konsekvensutredning for tema kulturminner. Fylkeskommunen vurderer det som et potensiale for funn av ny automatisk fredede kulturminner, og ønsker iht. kulml § 9 å gjennomføre arkeologisk registrering. De gjør òg oppmerksom på meldeplikten etter kulml § 8 annet ledd, og ber om at tekst om dette innarbeides i detaljplan.

Budsjett og vilkår for gjennomføring av arkeologisk registrering ved Telemark fylkeskommune er akseptert. Det forventes at arkeologisk registrering vil skje samtidig som konsesjonssøknad er til behandling hos NVE, og behandling av eventuelle funn inkluderes som konsesjonsvilkår. Foreslått tekst fra fylkeskommunen som informerer om meldeplikten ved funn av automatisk fredede kulturminner ved anleggsgjennomføring, er blitt inkludert i detaljplan kapittel 4.2.2.

2.7 Fyresdal kommune 18.09.25

I merknad oversendt fra Fyresdal kommune viser de til at flere av grunnvannsbrønnene innenfor båndleggingssone for drikkevann på Molandsmoen òg omfatter offentlige drikkevannskilder, i tillegg til de brukt av Telemark Kildevann sin produksjon.

Merknad fra Fyresdal kommune samsvarer med oversendt innsigelse fra Mattilsynet, om behov for ytterligere vurdering av offentlige vannkilder i tiltaksområdene, samt sikring av tiltak for å unngå forurensning av drikkevannskilder.

Konsesjonssøknaden, konsekvensutredning for tema naturressurser, avbøtende tiltak og restriksjonsområder vist i detaljplankart er oppdatert med informasjonen om offentlige drikkevannskilder, og avbøtende tiltak for å unngå forurensning av drikkevannskildene.

2.8 Valle kommune, 24.09.25

Valle kommune visert til at totalt vil de tre linjene mellom Brokke transformatorstasjon og Einangsmoen koblingsstasjon skape et ryddebelte på over 100 meter, som de mener gir betydelig negativt visuelt inngrep i landskapet. Ledningstraséen går nært viktige steder som badeplassen Marhyl og kulturarenaen Sylvartun, noe som reduserer opplevelsesverdien for lokalbefolkning og besøkende.

Vurdering av tiltakene sine visuelle påvirkninger på nærområdet er redegjort for i konsekvensutredning for tema landskap, i tråd med Miljødirektoratet sin veileder M-1941, samt 3D-visualiseringer av tiltakene vedlagt konsesjonssøknaden i tråd med NVE sin veileder *konsesjonssøknad nettanlegg* kapittel 5.5. Kommunen viser særlig til møtepunktene badeplassen Marhyl, og kulturarenaen Sylvartun, som begge inngår i landskapsområdet vurdert i konsekvensutredningen delområde 12 *Otra* (kapittel 12.5 i konsekvensutredning for tema landskap, vedlagt konsesjonssøknaden). Vurderingen av påvirkning på dette delområdet er: *Nye 132kV linje med tilhørende master er planlagt på tvers av delområdet. Omkringliggende vegetasjon er vurdert til å ha en skjermende effekt, på samme måte som eksisterende master skjermes i dag. Ny linje vil virke dominerende i landskapet som berøres av tiltaket. I denne delen av delområdet har eksisterende master stor tilstedeværelse, og tiltaket vil oppleves som en videre forringelse av dagens påvirkning. Ny kraftledning vil medføre at vegetasjon ryddes i en rett linje ved siden av et allerede ryddet område. Det er vurdert at utvidelsen vil gjøre denne linjen mer tydelig i landskapet. Denne formen for rydding av vegetasjon etterlater et uheldig visuelt avtrykk i landskapet, som ikke vil endres.* Konsekvensutredningen deler Valle kommune sin oppfatning om at dette området vil bli påvirket visuelt, og har registrert påvirkningen som *forringet*. Sammen med vurderingen av delområdet som å være av *middels verdi*, gir dette en konsekvensgrad på *middels negativ konsekvens* for delområdet, iht. metodikken.

Påvirkningen av tiltakene på badeplassen Marhyl er redegjort for i konsekvensutredning av tema friluftsliv kapittel 8.7. Konsekvensutredningen deler Valle kommune sin vurdering om påvirkning på Marhyl: *Ny ledningstrasé vil være godt synlig fra delområdet med et større ryddebelte/inngrep i dalsiden på andre siden av Otra, og det vil bli flere ledninger og master i området. Selv om det allerede i dag er et betydelig antall master og ledninger synlig fra delområdet, vil det nye tiltaket forsterke dette inntrykket og redusere attraktiviteten av friluftslivsområdet noe. Avstanden til tiltaket vil likevel dempe påvirkningsgraden til kun å bli noe forringet. Tiltaket vil ikke føre til ytterligere støy i delområdet i permanent situasjon.*

For å redusere de visuelle virkningene av tiltakene er det i konsesjonssøknaden foreslått flere avbøtende tiltak, som: malte master i mørk olivengrønn, og mattede liner med silikonbelagte isolatorer vil gi god effekt. Matte liner, isolatorer og lineoppheng kan forhindre at ledningen reflekterer lys ved solskinn. Ryddegaten vil ofte være det mest synlige inngrepet i tilknytning til en kraftledning, og særlig fjernvirkningen av en kraftledning knyttes til denne. Ved å unngå total rydding av skogen og sette igjen lavere vegetasjon i traséen, kan visuelle fjern- og nærvirkninger reduseres.

Kommunen foreslår at siste del inn mot Brokke kraftverk legges i jordkabel, for å redusere inngrepene, og legge til rette for fremtidig uttak av kraft fra transformatorstasjonen for lokal næringsutnyttelse av kraften. De viser til at området rundt Brokke i kommuneplanens arealdel av avsatt til næringsformål, med mål om å etablere kraftkrevende næringsvirksomhet her.

Det er i konsesjonssøknaden ikke søkt om kort innskutt kabel til Brokke transformatorstasjon, da dette medfører høyere kostnader enn innstrekk med luftledning.

Kommunen viser til at eksisterende ledning går gjennom *Setesdal Austhei villreinområde*, der villreinen er klassifisert som "nært truet". Linjen fragmenterer beite- og trekkområder, og sammen med andre inngrep har villreinens arealer allerede blitt redusert. Dagens linjen er gammel og krever store investeringer ved videre bruk, noe som vil gi uønsket anleggsaktivitet i et sårbart område. Kommunen anbefaler gradvis reduksjon og sanering av denne linjen på sikt, heller enn økt bruk.

Påvirkning av tiltakene på villreinbestanden er redegjort for i konsekvensutredning for tema naturmangfold kapittel 5.4 og 6.1, vedlagt konsesjonssøknaden. Tiltakene skal begrense seg til utenfor *Setesdal Austhei villreinområde*, men GPS-analyser viser at bestanden òg forflytter seg nærmere eksiterende infrastruktur. For å redusere påvirkningen på villreinen er det foreslått flere avbøtende tiltak i konsesjonssøknaden, og særlig det å unngå helikopter- og anleggstransport i kalvingsperioden midt april til midt juni, er viktig.

Det ble avholdt et møte med Valle Kommune 1.november 2024 på Sølvgården i Valle Kommune der de forskjellige alternativene ble lagt frem.

Den nye linjen er planlagt med ca.300m avstand til badeplassen Marhyl med skog mellom som vil begrense påvirkningen linjen har for de badende. For Kulturarenaen Sylvartun plasseres linjene nord for eksisterende linjer og vil ha begrenset påvirkning. Når det gjelder øvrige forhold, erkjenner vi at tiltaket vil gi økt ryddebelte og visuell påvirkning i landskapet, og konsekvensutredningen vurderer dette som middels negativt. For å redusere virkningen er det foreslått avbøtende tiltak som mørk olivengrønn farge på master, matte liner og begrenset rydding av vegetasjon. Jordkabel til Brokke er det ikke søkt om på grunn av den korte avstanden og kostnader, vi forstår kommunens ønsker knyttet til lokal næringsutvikling og vil vurdere dette videre.

2.9 Mattilsynet, 09.10.2025

Mattilsynet fremmer innsigelse til konsesjonssøknaden da søknaden ikke omtaler at drikkevannskildene nord for Molandsmoen industriområde òg omfatter den kommunale vannkilden:

Vi mener at det ikke er gjennomført tilstrekkelig konsekvensutredning for drikkevannsforsyningen i området søknaden gjelder for.

Vannforsyning til enkeltvannforsyninger kan være fritidsbebyggelse eller fastboende, som må vurderes på lik linje med kommunale vannforsyningssystem som forsyner flere personer. I henhold til drikkevannsforskriften § 4 er det forbudt å forurense drikkevann også enkeltvannforsyning. For den enkelte vil det være stor konsekvensen å miste drikkevannsforsyningen dersom kvaliteten påvirkes negativt som følge av gjennomføringen av tiltaket.

Bedriften Telemark kildevann AS produserer vann og brus for det norske og svenske markedet. Vannet i kildene i området er grunnlaget for deres produksjon. Dersom gjennomføringen av tiltaket kan påvirke drikkevannskvaliteten til Telemark kildevann AS negativt, vil det få konsekvenser for produksjon av næringsmidler.

Det vil få store konsekvenser for næringsmiddelvirksomheter som hotell, campingplasser eller andre næringsdrivende dersom vannforsyningen blir berørt av tiltaket. For å produsere mat er det et krav at det er tilgjengelig rent drikkevann.

Fyresdal vassverk er i samme område som Telemark kildevann AS. Vi antar at den omtalte båndleggingssonen omfatter både den kommunale vannkilden og Telemark kildevann AS. Den kommunale vannkilden er ikke omtalt, og vi kan ikke se at det er vurdert om den kan bli berørt av tiltaket. Mattilsynet er fra tilsyn kjent med at vannverket leverer drikkevann til ca. 790 fastboende personer. Fyresdal vassverk leverer drikkevann til Fyresdal sentrum. Vi mener derfor det må gjennomføres en konsekvensutredning.

Informasjon gitt i innsigelse fra Mattilsynet samsvarer med informasjon gitt i merknad fra Fyresdal kommune, om behov for ytterligere vurdering av offentlige vannkilder i tiltaksområdene, samt sikring av tiltak for å unngå forurensning av drikkevannskilder.

Konsesjonssøknaden, konsekvensutredning for tema naturressurser, avbøtende tiltak og restriksjonsområder vist i detaljplankart er oppdatert med informasjonen om offentlige drikkevannskilder, og avbøtende tiltak for å unngå forurensning av drikkevannskildene.

Konsekvensutredning for tema naturressurser er supplert med informasjonen gitt fra Mattilsynet og Fyresdal kommune, og beskrivelse av dagens situasjon (kapittel 5.1.3) er supplert. Med informasjon om at vannuttaket utgjør vannkilden til en stor andel av kommunens befolkning, er delområdet gitt *stor verdi*, iht. verdisetting etter håndbok V712. Virkning og konsekvens for tema vann (kapittel 5.2.3) er revidert med beskrivelser som ivaretar vannuttaket, gitt de avbøtende tiltakene som er foreslått (kapittel 5.4.1). Vurderingen er at tiltakene vil ha *ubetydelig endring* på delområdet, når de avbøtende tiltakene sikres i konsesjonssøknad og detaljplan.

Konsesjonssøknaden er revidert med informasjon om det offentlige drikkevannsuttaket i kapittel omhandlende *Forhold til verneområder* (5.3.5), *Forurensning* (5.10) og gjengivelse av KU Naturressurser (5.13). Konsesjonssøknaden er supplert med de foreslåtte avbøtende tiltakene:

- I området som Telemark Kildevann og Fyresdal kommune har vannuttak blir det lagt på et klausuleringsområde for å verne om disse.
- Det anbefales at det ikke utføres anleggsarbeid i særlig nedbørsrike perioder.

Detaljplan er revidert med informasjon om de offentlige drikkevannsuttakene i kapittel omhandlende *Forurensningsloven* (4.2.1), og detaljplankart er revidert med klausuleringsområde rundt drikkevannskildene, der olje, pesticider, og øvrige kjemikalier ikke skal lagres innenfor områdene. En anleggsveg som var planlagt nær vannuttak nord for Dalåi er justert slik at denne ikke lenger går nær vannuttaket, for å redusere sannsynlighet for ulykker.

2.10 Grunneier Gnr./Bnr. 40/1 Fyresdal kommune, Olav Kjetil Greivstad, 03.07.25

Grunneier forutsetter at det foreligger en avtale som er signert av begge parter før oppstart.

Merknad tas til orientering.

2.11 Grunneier Gnr./Bnr. 64/1 Valle kommune, Kirsten Bråten Berg, Olav Berg og Sigrid Berg og Bergsam Eiendom AS, 09.09.25

Grunneiere av gnr./bnr. 64/1 i Valle kommune og eiendomsutvikler Bergsam Eiendom AS viser i sin merknad til at planlagt linjetrasé fra Brokke transformatorstasjon til Bjørgedalen koblingsstasjon, krysser gnr./bnr. 64/1, der de i flere år har arbeidet med næringsutvikling.

I 2016 ble de lagt inn flere næringsområder i kommuneplanens arealdel rundt Brokke, inkludert på eiendommen.

I 2021 startet de forberedelsene til en reguleringsplanprosess for næringsområdet, og Valle kommune vedtok planprogram for arbeidet 13.12.2021. De viser til at reguleringsplanarbeidet er pågående, og at det er brukt mye arbeid på dette.

De viser til at Lede har forsøkt å inngå frivillig avtale med grunneier, men at tilbud kun har tatt hensyn til dagens arealbruk som skog, og ikke fremtidig næringsområde. På bakgrunn av dette fremmer de krav om skjønn ved erverv.

I forbindelse med utarbeiding av konsesjonssøknaden har det vært forsøkt å inngå frivillige avtaler med samtlige grunneiere som tiltakene berører. Saken vil følges videre i egen prosess for grunnerverv.

2.12 Grunneier Gnr./Bnr. 38/4 Fyresdal kommune, Nils Magne Dalene, 09.09.25

Grunneier viser til at deres eiendom forringes vesentlig som resultat av eksisterende og nye luftlinjer og jordkabler over deres eiendom.

De ønsker ikke nytt luftstrekk over deres eiendom. Tiltakene viser 2 luftstrekk på til sammen ca. 370 m og en bredde på 31 m, og en kabeltrasé som er der i dag og som også skal utvides. De har en eiendom på ca. 200 dekar og de 3 inngrepene vil forringe vår eiendom vesentlig.

De mener at luftstrekkene bør anlegges sør for deres eiendom, slik at begge traséene går i samme trasé, og inngrepene blir mindre. Da kan luftledningene i sin helhet ligge på kommunal grunn.

Hvis lufstrekket må gå over deres eiendom bør den legges lenger sør på eiendommen. Det går en bekk og er en myr lenger sør på eiendommen, som ville være en bedre plassering. Det vil gjøre inngrepet på deres eiendom mindre og lette det linjeryddingsarbeidet som kontinuerlig må utføres.

Grunneier ønsker en befaring for å avklare alternative løsninger.

Det ble avholdt en konstruktiv befaring mellom Lede AS og grunneier 26.09.25, for å avklare mulighetene for omlegging av luftlinjetraséen over grunneiers eiendom.

Som følge av befaringen er det gjennomført en alternativsvurdering som undersøker alternative løsninger for å etablere en ny mast vest på grunneiers eiendom, for å beslaglegge mindre nyttige deler av deres tomt.

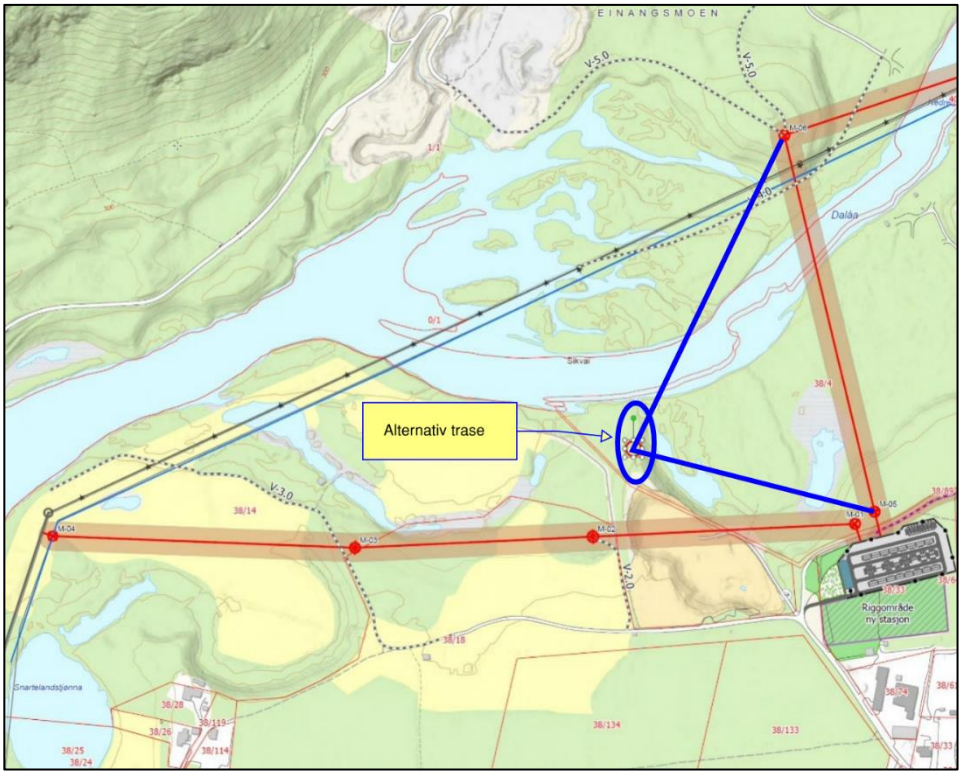

Figur 1: Alternativ trasé over gnr./bnr. 38/4, Fyresdal kommune.

Området som er undersøkt fører med seg en masteplassering på topp av et aktivt grustak (Alternativ 1), i skråning mellom elv og grustak (Alternativ 0), eller på siden av elven (Alternativ 2).

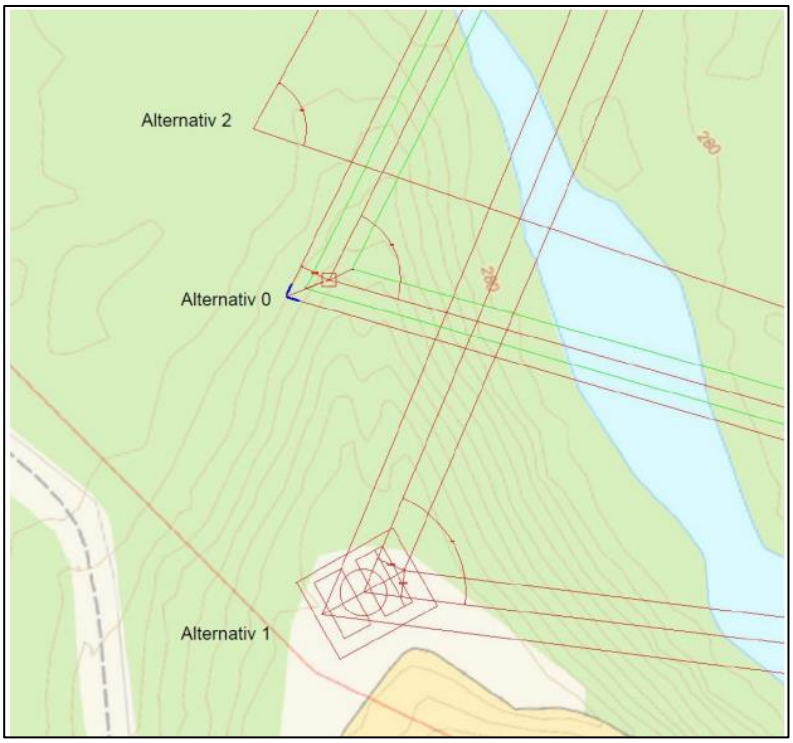

Figur 2: Alternative mastepunkt for alternativ trasé over gnr./bnr. 38/4, Fyresdal kommune.

Plassering av mast på topp av grustak eller i skråningen vil medføre større risiko mtp. skred, og kostnader knyttet til anleggsvirksomhet. Plassering på siden av elven er lavere i terreng enn opprinnelige plasseringer for traséen, men vil trolig ennå forsere eksisterende ledninger i området. Plasseringen på siden av elven kan dog medføre større inngrep i kantvegetasjon langs elven, der plasseringen av master høyere i terrenget kan unngå dette.

Etableringen av en ny mast i området vil medføre merkostnad ift. opprinnelig forslag, da ny plassering vil kreve en spesialkonstruert mast, grunnet vinkler i terrenget og traséen, fundamentering på uhamslig terreng, og trolig noe mer stål på tilgrensende master.

På bakgrunn av dette har vi besluttet å ikke gå videre med det alternative traséen.

3 Høring 10.10.25–31.10.25

3.1 Fyresdal kommune, 22.10.25

Fyresdal kommune viser til merknad oversendt 11.09.25 og stadfester manglende vurdering av drikkevannskildene som er del av det kommunale vannverket. De viser videre til Mattilsynet sin innsigelse angående det samme momentet.

Konsekvensutredning for tema naturressurser, konsesjonssøknad med informasjon, og avbøtende tiltak i detaljplan ble revidert etter utsending på begrenset høring ifm. konsekvensutredning av tema naturmangfold. Alle justeringer er inkludert i material som oversendes NVE.

Det vises til utfyllende informasjon om endringene i kommentar i kapittel 2.9 *Mattilsynet, 09.10.2025*.

3.2 Mattilsynet, 26.10.25

Mattilsynet stadfester innsigelse oversendt 09.10.25 til begrenset høring av søknadsdokumentene.

Konsekvensutredning for tema naturressurser, konsesjonssøknad med informasjon, og avbøtende tiltak i detaljplan ble revidert etter utsending på begrenset høring ifm. konsekvensutredning av tema naturmangfold. Alle justeringer er inkludert i material som oversendes NVE.

Det vises til utfyllende informasjon om endringene i kommentar i kapittel 2.9 *Mattilsynet, 09.10.2025*.

3.3 Agder fylkeskommune, 27.10.25

Det ble avholdt særmøte med Agder fylkeskommune 23.10.25, for å avklare omfanget av søknaden. I etterkant av møtet oversendte fylkeskommunen merknad ifm. begrenset høring.

Fylkeskommunen opprettholder sin tidligere vurdering av at tiltaket er svært omfattende og har potensielt store konsekvenser, til tross for forbedret konsekvensutredning og naturkartlegging i den reviderte søknaden. De uttrykker bekymring for omfanget av prosjektet og mener at ønsket om økt overføringskapasitet mellom Brokke og Molandsmoen bør behandles politisk.

Videre påpeker Agder fylkeskommune at selv om søker ønsker en hurtigsporbehandling, er ikke dette avgjørende for dem. Fylkeskommunen understreker at dersom hurtigsporbehandling likevel innvilges, ønsker de at søknaden sendes til ny vurdering slik at saken kan behandles i fylkesutvalget. De har takket nei til befaring grunnet kapasitetsbegrensninger, men har deltatt i et informativt nettmøte med tiltakshaver for å diskutere saken.

Det vises til utfyllende svar på merknad i kommentar i kapittel 2.2 *Agder fylkeskommune, 09.09.25*.

3.4 Avinor, 30.10.25

Avinor viser til at tiltakene ikke vil ha noen negative konsekvenser for Avinor/Avinor Flysikring sine tekniske systemer.

Merknad tas til orientering.

3.5 Statnett, 30.10.25

Statnett viser til at anleggenes funksjonsegenskaper er gjenstand for offentlig rettslig vedtak av systemansvarlig (Statnett). Anleggene tillates ikke idriftsatt uten slikt vedtak. De viser til at Statnett er i dialog med Lede angående funksjonalitetsegenskapene.

Merknad tas til orientering.

3.6 Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren har ingen ytterlige merknader utover de gitt i merknad 09.09.25. De er positive til at avbøtende tiltak med fugleavvisere er inkludert i konsesjonssøknaden.

Merknad tas til orientering. Det vises til utfyllende svar på merknad i kommentar i kapittel 2.4 *Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, 09.09.25*.

3.7 Otra Kraft DA, 31.10.25

Otra Kraft bemerker at et eksisterende, og et fremtidig beredskapsbygg tilknyttet Brokke Transformatorstasjon ligger innenfor båndleggingssone stipulert langs omsøkt ny 132 kV luftledning fra Brokke til Bjørgedalen.

For å unngå usikkerheter vedrørende skogryddebelte og byggeforbudsbelte langs ny 132 kV luftledning Brokke–Bjørgedalen er det i konsesjonssøknad beholdt et generelt forbudsbelte på 31 meter langs hele traséen. Det er ikke intensjonen at dette skal være i veien for etablering av bygninger knyttet til sikker drift og vedlikehold av kraftnettet, som på Brokke Transformatorstasjon. For å sikre unntak for dette er det i kapittel 2.1.1.1 og 2.1.2.4 av konsesjonssøknad inkludert følgende formulering:

Der bygninger tilknyttet Brokke transformatorstasjon inngår i klausuleringsbelte rundt ny 132 kV luftledning, kan disse etableres iht. forskriftsmessig avstand til ledningen.

Otra Kraft viser til at det kan etableres innskutt jordkabel til transformatorstasjonen for å unngå arealkonflikt.

Innskutt jordkabel på stasjoner er generelt valgt bort grunnet økte kostnader.

3.8 Grunneier Gnr./Bnr. 64/1 Valle kommune, Kirsten Bråten Berg, Olav Berg og Sigrid Berg og Bergsam Eiendom AS, 30.10.25

Grunneiere av gnr./bnr. 64/1 i Valle kommune og eiendomsutvikler Bergsam Eiendom AS viser i sin merknad til at planlagt linjetrasé fra Brokke transformatorstasjon til Bjørgedalen koblingsstasjon, krysser gnr./bnr. 64/1, der de i flere år har arbeidet med næringsutvikling.

Grunneier viser til at revidert konsesjonssøknad ikke har hensyntatt deres planer om næringsareal, og mener tiltakene får omfattende konsekvenser for videre bruk av arealene. De ønsker at innføring på Brokke transformatorstasjon ivaretar fremtidige utviklingsplaner og påkoblingsplaner, da det er lite plass på stasjonen. Store deler av dalen er omfattet av rasfare og flomfare, og tilgjengelige arealer for næringsarealer er begrenset. De mener dette burde vært del av alternativene i konsekvensvurderingene for konsesjonssøknaden.

I konsesjonssøknaden er det lagt til grunn at de omsøkte tiltakene vil få arealmessige konsekvenser for fremtidig bebyggelse (kapittel 5.3.3) og forhold til offentlige og private planer (5.3.4). Det er prioritert å planlegge ny luftledning mellom Brokke og Bjørgedalen parallelt med eksisterende luftledningstrasé, for å redusere konsekvensene for landskapsbildet, og minimere det samlede arealbeslaget langs traséen. Ved innføring på Brokke transformatorstasjon er det søkt om en løsning basert på samtaler med stasjonseier Otra Kraft, og deres planlagte bygninger.

Grunneier stiller seg undrende til utredningen av tema villrein i konsekvensutredning for naturmangfold, og viser til at lokalsamfunnet allerede er pålagt stor begrensning på bruk av heiene. Tiltak i villreinområdet kan medføre ytterligere kompenserende tiltak andre steder.

I vedlagt konsekvensutredning for tema naturmangfold er verdi, påvirkning og konsekvenser av tiltakene på viktige naturarealer beskrevet. Det har vært særlig fokus på *Setesdal Austhei villreinområde*, og påvirkning på bestanden. I KU for naturmangfold er vurdering av tilstanden på villreinområdet beskrevet i kapittel 5.4, og vurdering av påvirkning på villreinen i kapittel 6.1. GPS-registreringer viser at villreinen nærmer seg tiltaksområdene på Brokke–Bjørgedalen, men tiltakene vil i driftsfase føre til lite endring i aktivitetsnivå. Det er særlig viktig at anleggsarbeid og helikoptertransport holdes utenfor kalvingssesong i midten av april til midten av juni, for å unngå unødvendig påvirkning på bestanden.

Grunneier viser til at for å bedre levevilkårene for villreinen, samt fremtidig vedlikeholdsbehov, bør eksisterende 132 kV luftledning i området heller saneres, om de omsøkte tiltakene ikke realiseres.

Valg av systemløsning er basert på konseptvalgutredninger gjennomført av Glitre Nett og Lede, før konsesjonssøknadsprosessen. Eventuell sanering av eksisterende 132 kV luftledning Brokke–Bjørgedalen er ikke en del av konseptet lagt til grunn.